

Класификатор на информация:
Ниво 1 TLP- GREEN

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

гр. София, бул. “Христо Ботев” № 55, тел. централа 98511..., ел. поща: iag@iag.bg

УТВЪРЖДАВАМ,

X инж. Стоян Тошев

ИНЖ. СТОЯН ТОШЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Signed by: Stoyan Tsankov Toshev

Дата: 31.10.2023 г.

**ПОЛИТИКА
НА
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ ЗА БОРБА С ИЗМАМИТЕ,
КОРУПЦИЯТА, КОНФЛИКТА НА ИНТЕРЕСИ И ДВОЙНОТО
ФИНАНСИРАНЕ**

гр. София, октомври 2023 г.

Въведение

Съгласно Постановление № 157 на Министерския съвет от 07.07.2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, и на техните основни функции (Плана), лицата, отговорни за управлението и изпълнението на Плана, предприемат необходимите мерки, свързани с предотвратяването на измами, корупция, конфликт на интереси и двойно финансиране от Механизма по възстановяване и устойчивост (Механизма) и от други програми на Европейския съюз (Съюза), както и от други национални или международни източници на финансиране.

ИАГ е определена като краен получател на инвестиции по стълб 2.Б „Зелена България“, компонент 2.Б.2 „Биоразнообразие“, отнасящи се до инвестиция 2: „Възстановяване на ключови за климата екосистеми в изпълнение на Стратегията на биологично разнообразие на ЕС и целите на Европейския зелен пакт“ по Националния план за възстановяване и устойчивост. В тази връзка ИАГ предприема всички необходими мерки за защита на финансовите интереси на Съюза и гарантира, че използването на средства във връзка с подкрепените мерки от Механизма е в съответствие с приложимото законодателство на Съюза и националното законодателство и по-специално по отношение на предотвратяването, разкриването и коригирането на измами, корупция, двойно финансиране и конфликт на интереси и възстановяване на неправомерно получени средства от крайните получатели.

ИАГ се ангажира да поддържа високи правни, етични и морални стандарти, да се придържа към принципите на почтеност, обективност и честност и желае да бъде възприемана като противопоставяща се на измамите, корупцията, двойното финансиране и конфликта на интереси в начина, по който извършва своята дейност във връзка с подкрепените мерки от Механизма. От всички служители на ИАГ се очаква да споделят този ангажимент.

Целта на настоящата политика е насърчаване на култура, която оказва възпиращ ефект върху измамната дейност и улеснява предотвратяването и откриването на измами, корупция, двойно финансиране и конфликт на интереси и прилагането на процедури, които ще спомогнат при разследването им и свързани с тях престъпления и ще гарантират, че тези случаи се разглеждат своевременно и по подходящ начин.

Понятията измама, корупция и конфликт на интереси се използват за описване на широк кръг от нарушения. Определения за престъпленията измама и корупция се съдържат в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 година относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред, транспонирана в българското законодателство с Наказателния кодекс и Закона за административните нарушения и наказания. В допълнение по отношение на корупцията, осъществявана от лица, заемащи висши публични длъжности, са приложими Закона за противодействие на корупцията (ЗПК) и Закона за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗОНПИ).

Легална дефиниция на конфликта на интереси във връзка с изпълнение на бюджета на Европейския съюз се съдържа в Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, а в националната нормативна рамка определение за конфликт на

интереси и правилата за установяването му са регламентирани в Закон за противодействие на корупцията. Законът е приложим както по отношение на лица, заемащи висши публични длъжности, посочени в чл. 6, ал. 1 от същия, така и по отношение на лицата по §2 от допълнителните разпоредби на закона. **Измамата** е с цел лично облагодетелстване, облагодетелстване на свързано лице или трета страна, или загуба за друго лице, като умисълът е основният елемент, който ги отличава от нередностите. **Корупцията** се разглежда като злоупотреба с власт, нарушаване или липса на изпълняване на служебни задължения с цел пряко или косвено извличане на наследваща се материална или нематериална облага за себе си или за други лица. **Конфликт на интереси** е налице, когато безпристрастното и обективно упражняване на официалните функции на едно лице е опорочено по причини, свързани със семейството, емоционалния живот, политическа или национална принадлежност, икономически или други интереси, споделяни например с кандидат или получател на средства от ЕС.

Измамата, корупцията, конфликта на интереси и двойното финансиране не само имат потенциално финансово отражение, но може да доведат и до увреждане на репутацията на организацията, отговаряща за ефективното и ефикасно управление на финансовите средства. Това е от особено значение за публичните организации, отговарящи за управлението на средствата на ЕС.

Съгласно одобрената със Заповед № ЗМФ-526 от 1 юли 2022 г. на заместник министър-председателя по еврофондовете и министър на финансите Система за управление и контрол на Плана за възстановяване и устойчивост (СУКПВУ) участниците в процеса по управление и изпълнение на Плана – крайните потребители (КП), структурата за наблюдение и доклад (СНД), Дирекция „Национален фонд“ (ДНФ) към министерство на финансите, Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ (ИА ОСЕС) към министерство на финансите, Дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз“ (АФКОС) към министерство на вътрешните работи, прилагат контроли за предотвратяване, установяване и коригиране на измами, корупция, конфликт на интереси и двойно финансиране. Функциите по разследване се извършват от компетентните за това органи, в рамките на правомощията им по европейското или национално право: Прокуратурата на Република България, Европейската прокуратура, Комисията за противодействие на корупцията (КПК), Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество (КОНПИ), АФКОС и Европейска служба за борба с имамите (ОЛАФ) към Европейската комисия. Информацията по случаите на сериозни нередности се въвежда, обновява и съхранява в специален модул в информационната система за Плана за възстановяване и устойчивост (ИСУН 2020).

I. Мерки за предотвратяване на измама, корупция и конфликт на интереси

Мерките, които се прилагат с цел превенция възникването и допускането на случаи на измама, корупция и конфликт на интереси в ИАГ, са следните:

1. Служителите на ИАГ прилагат Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация, приет с Постановление № 57 на Министерския съвет от 07.04.2020 г., в сила от 08.05.2020 г. Този кодекс определя правилата за етично поведение на държавните служители, които следва да изпълняват дейността си при спазване на принципите за законност, добросъвестност, безпристрастност, равнопоставеност, почтеност и др. Кодексът определя правила за антикорупционно поведение на служителите, като определя изисквания и забрани относно приемането на подаръци, услуги, пари, облаги и други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения, както и забрана да посредничат за такива с цел да бъде извършено или не действие по служба. Кодексът задължава служителите да докладват на

своя пряк ръководител за станали им известни данни за корупция или за конфликт на интереси в съответната администрация.

2. Служителите на ИАГ прилагат и Етичен кодекс на служителите в Изпълнителна агенция по горите, утвърден със Заповед № 349-29.04.2021 г. на изпълнителния директор на агенцията. Този кодекс определя задължителните етични норми за поведение на служителите на ИАГ и има за цел да повиши общественото доверие в морала и професионализма на служителите, както и да повишава престижа на ИАГ. Етичният кодекс определя правила за антикорупционно поведение на служителите на ИАГ, като определя изисквания и забрани относно приемането на подаръци, услуги, пари, облаги и други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения, както и забрана да посредничат за такива с цел да бъде извършено или не действие по служба.

3. За да се осигури разбиране на приложимото законодателство на Съюза и националното законодателство и по-специално по отношение на предотвратяването, разкриването и коригирането на измами и корупция, служителите на ИАГ подписват декларация, че са запознати с дефиницията за нередност по смисъла на Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95, дефиницията за корупция по смисъла на чл. 3, ал. 1 от Закона за противодействие на корупцията, както и състава на престъплението измама по чл. 209, чл. 212 и 212а от Наказателния кодекс, състава на престъплението подкуп по чл. 301, чл. 304, 304а, 304б, 304в и провокация към подкуп по чл. 307 от Наказателния кодекс и със състава на престъплението длъжностно присвояване по чл. 201 от Наказателния кодекс (транспонирани в българското законодателство определения за престъпленията измама по смисъла на чл. 3 и активна и пасивна корупция и присвояване по смисъла на чл. 4 от Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 година относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред) и реда за процедирането на получената информация за такива нередности. Новоназначените служители подписват декларацията в 5-дневен срок от назначаването им. Декларациите се съхраняват в досието на всеки служител.

4. Служителите в ИАГ подписват декларация за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 61, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) № 2018/1046 и чл. 70 от Закона за противодействие на корупцията. Новоназначените служители подписват декларацията в 5-дневен срок от назначаването им. Декларациите се съхраняват в досието на всеки служител. В случай, че след първоначалното подписване на декларацията спрямо служител възникне ситуация, която може да повлияе на безпристрастното и обективно изпълнение на задълженията му, заинтересованото лице е длъжно да декларира тези обстоятелства в 3-дневен срок от узнаването им. Независимо от посоченото, от момента на узнаване на обстоятелствата лицето трябва да се въздържа от действия, които могат да компрометират безпристрастното изпълнение на неговите служебни, трудови или договорни задължения. Незабавно от узнаване на обстоятелствата, които го поставят в конфликт на интереси, служителят трябва писмено да уведоми прекия си ръководител. Последният предприема действия служителя, декларира възможен конфликт на интереси, да прекрати всякаква дейност по въпроса, за която конфликта се отнася, и трябва да прецени необходимостта от заместване на лицето. В случай, че проверката за наличието или за липсата на конфликт на интереси следва да се извърши спрямо лице, посочено в § 2, ал. 1 от допълнителните разпоредби на ЗПК, проверката, както и производството по установяване на конфликта на интереси се осъществяват по реда на ЗПК и Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси.

5. Съгласно Закона за противодействие на корупцията при заемането на длъжност, ежегодно, както и при освобождаването от длъжност и след изтичането на една година от това обстоятелство, лицата, заемащи висши публични длъжности, попълват и подписват пред органа по избора или назначаването декларация за имущество и интереси по чл. 49, ал. 1, т. 2 от закона. Такива декларации също подписват при назначаването си и ежегодно всички държавни служители. При промяна в декларираните обстоятелства се подписва нова декларация. Комисията за противодействие на корупцията и Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество и определени съгласно Закона за противодействие на корупцията и Закона за отнемане на незаконно придобитото имущество лица извършват проверка на декларираните данни.

6. За изпълнението на дейностите по инвестиции крайните потребители, които са публични или секторни възложители по смисъла на Закона за обществените поръчки (ЗОП), възлагат обществени поръчки като прилагат разпоредбите на закона. Обществените поръчки подлежат на предварителен контрол от Агенцията по обществени поръчки (АОП) в съответствие с чл. 229, ал.1, т. 2, букви г), д) и е) от ЗОП. В допълнение, извън посочената проверка на АОП, Структурата за наблюдение и доклад извършва предварителен контрол за съответствие с приложимите европейски и национални изисквания в областта на обществените поръчки на обявлението и документацията за участие в обществената поръчка, както и предложението за изменение на сключен договор. Аналогичен е и подхода при провежданите избори на изпълнител по реда на ПМС № 80/2022 г. Предварителният контрол за законосъобразност е превантивна контролна дейност, която е насочена да предотвратява вземането на незаконосъобразни решения. Във всеки контролен лист (КЛ) за осъществен предварителен контрол се документира мотивирано заключение за наличие/липса на потенциални нарушения, както и предложения за избягването им/препоръки за корективни действия. Лицата, отговорни за изготвянето на проверените проекти на документи, вземат предвид заключението и извършват необходимите корективни действия.

7. Структурата за наблюдение и доклад (СНД) извършва оценка на риска от измами с цел определянето на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите в рамките на наблюдаваната област на инвестиции и подлежащи на изпълнение инвестиции. За целта се ползва инструмента за самооценка на риска от измами, приложен към Насоките на Европейската комисия за държавите членки и органите, които отговарят за програмите (EGESIF_14-00-21-00/16.06.2014), адаптиран за прилагане по МВУ. Процесът включва идентифициране на рисковете, оценка на ефективността на съществуващите контролни мерки и при необходимост въвеждане на допълнителни мерки до постигане на възприетото като приемливо ниво на риск. При идентифицирането и оценката на рисковете се отчитат и констатирани индикатори за измама. Инструментът включва рискове и ограничителни контролни мерки в трите ключови области – подбор на проектни предложения, изпълнение на инвестициите и обществените поръчки. При извършване на оценката на риска от измами се взема предвид и Бележка от ЕК Ref. Ares (2021) 3171797-12/05/2021 относно необходимостта от актуализиране на оценките на риска от измами и адаптиране на мерки за борба с измамите, както и заключенията и препоръките от съвместния доклад на ОЛАФ и Европол „Assessing the Threats to the NextGenerationEU Fund“ от февруари 2022 г.

8. Прилаганите от Структурата за наблюдение и доклад мерки за борба с измамите, корупцията, конфликта на интереси и недопускане на двойно финансиране се одитират от ИА ОЕСС при извършване на одит на системите за управление и контрол. При установяване на пропуски в контролните дейности ИА ОЕСС формулира подходящи

препоръки за подобряване на дейностите за предотвратяване на измама, корупция, конфликт на интереси и двойно финансиране, които СНД следва да изпълнява.

Ефективното прилагане на системите за контрол допринася за намаляване на риска от възникване на измами или от тяхното неразкриване.

II. Мерки за установяване на случаи на сериозни нередности

С цел превенция, ограничаване на риска от измами, корупция, конфликт на интереси и двойното финансиране със средства от Националния план за възстановяване и устойчивост и повишаване на осведомеността на всички лица, ИАГ е оповестила на интернет страницата си реда за подаване на сигнали за сериозни нередности. Сигнали могат да бъдат подавани устно, писмено и по електронна поща, като е осигурена възможност и за анонимно подаване на сигнали чрез бутон за нередности.

Общата уредба за подаването и разглеждането на сигнали се съдържа в глава 8 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). В чл. 108, ал. 2 от АПК се съдържа принципната защита на подателите на сигнали, а именно, че никой не може да бъде преследван затова, че е подал сигнал.

Данни за осъществена измама, корупция или конфликт на интереси, както и индикациите за възникването им, се събират както при получаване на информация от външен източник – сигнал от лице, гражданска организация, медийна публикация и др. източници, така и в хода на осъществяваната от служителите в агенцията дейност.

Получената информация се анализира с оглед на това дали са налице индикатори за измама, конфликт на интереси и корупция, като се използват данните от системата ARACHNE, както и тези, съдържащи се в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Посредством информацията в тези системи се извършва проверка за свързаност на лицата. При данни за такава свързаност ИАГ сезира компетентните органи. По време на проверката допълнително се следи за наличието на индикатори за измама, като се ползват „червените знамена“, посочени в следните подробни ръководства: Известие на Комисията с Насоки относно избягването и управлението на конфликти на интереси съгласно Финансовия регламент (2021/C 121/01), Установяване на конфликт на интереси в процедури за обществени поръчки за структурни действия. практическото ръководство на ЕК, Европейска служба за борба с измамите (OLAF), Информационна бележка относно индикаторите за измама за ЕФРР, ЕСФ и КФ (COCOF 09/0003/00-EN) и Насоки на ЕК относно оценка на риска от измами и ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите. За целите на проверката задължително се отчита и информацията, получена чрез бутона за сигнали на страницата на ИАГ и въведената информация в информационната система за ПВУ. Резултатите от проверките се документират в съответните контролни листове. При установени индикатори („червени знамена“) информацията се предоставя на дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз (АФКОС)“ в Министерството на вътрешните работи за допълнителна проверка и насочване към компетентните органи (Прокуратурата на Република България/ Европейската прокуратура/Комисия за противодействие на корупцията, Комисия за отнемане на незаконно придобитото имущество).

Отчитат се резултатите и констатациите от проверките на одитните и контролните органи (ИА ОСЕС, ОЛАФ и др.).

III. Процедура за докладване на сигнали за сериозни нередности

Когато в ИАГ постъпи сигнал за сериозна нередност или в процеса на извършваните проверки се установят индикатори за такива, се спазва следния ред:

1. Получените в рамките на ИАГ сигнали се регистрират в деловодната система. Те се разпределят съгласно Инструкцията за документооборота и деловодната дейност в ИАГ (Инструкцията), утвърдена със заповед № 825/28.09.2022 г. на изпълнителния директор.

2. Когато служител на ИАГ, в резултат на извършваните от него контролни дейности, установи индикатор за сериозна нередност, той формулира писмено своето съмнение и информира прекия си ръководител, като уточнява дали се отнася до измама, корупция или конфликт на интереси, като представя и резултатите от извършените проверки (в т.ч. проверки в Търговския регистър и Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и/или ARACHNE, попълнени контролни листове) в подкрепа на това становище. След съгласуване от прекия ръководител, информацията се предоставя на изпълнителния директор при спазване на реда, определен в Инструкцията по т. 1.

3. Изпълнителният директор, при спазване на реда по Инструкцията по т. 1, разпределя сигнала на служител за разглеждане и процедиране и едновременно с това насочва сигнала и към служителите, определени да организират въвеждането на информацията, в специален модул в Информационната система за Механизма (ИСУН 2020).

4. В три дневен срок от разпределяне на сигнала, служителите, определени да въвеждат информация в ИСУН 2020, са длъжни да въведат необходимите обстоятелства, свързани с подаден сигнал в ИСУН 2020. Обстоятелства, открити на по-късен етап и подлежащи на вписване, се въвеждат в срок до три работни дни от откриването им. Служителят по т. 5, на когото е разпределен сигнала е длъжен да им оказва съдействие.

5. Служителят, на когото е разпределен сигнала, извършва преглед на информацията с цел идентифициране дали същата се отнася до измама или подкуп и присвояване по смисъла на Наказателния кодекс, корупция по смисъла на чл. 3, ал. 1 от Закона за противодействие на корупцията или конфликт на интереси по смисъла на чл. 61 на Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и/или чл. 70 от Закона за противодействие на корупцията. Прегледът се извършва в срок до десет работни дни. В случай на установена фактическа сложност, срокът може да бъде удължен еднократно с пет работни дни. В доклад до изпълнителния директор се документират извършените действия и заключението дали са налице основания за процедиране на информацията.

В случай, че се установи, че не са налице данни за съмнение за измама, конфликт на интереси или корупция, производството по разглеждане на сигнала приключва и се информира подателя.

6. В случай, че се установи, че са налице данни за съмнение за измама или корупция, информацията се предоставя чрез ИСУН 2020 на дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз (АФКОС)” в министерството на вътрешните работи в срок от два работни дни от приключване на проверката, с копие за сведение и до дирекция „Национален фонд“ (ДНФ) в министерство на финансите.

7. При съмнение за конфликт на интереси по чл. 70 от Закона за конфликт на интереси информацията се представя на Комисията за противодействие на корупцията. При съмнение за свързани лица (представляващо конфликт на интереси извън Закона за противодействие на корупцията, по смисъла на Финансовия регламент) ИАГ извършва проверки посредством ЕСГРАОН, търговския регистър, други лицензирани информационни системи. При събрани в резултат на проверките данни за свързаност, ИАГ подава сигнал към Прокуратурата на Република България/Европейската прокуратура. В тези случаи информацията се подава към компетентните органи с копие до дирекция АФКОС и се информира и ДНФ;

Когато подаденият сигнал към дирекция АФКОС съдържа информация за престъпно деяние, по отношение на което Европейската прокуратура би могла да упражни

своята компетентност по чл. 22 и чл. 25, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 година за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура, дирекция АФКОС, без ненужно забавяне и без промени в съдържанието на сигнала, го докладва на Европейската прокуратура. За останалите сигнали, извън случаите на т. 7, дирекция АФКОС извършва анализ, оценка и проверки с цел формиране на заключение, дали следва да процедира сигнала към органите на досъдебното производство или Комисията за противодействие на корупцията и до Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ);

8. В ИСУН 2020 се въвежда, актуализира и съхранява цялата информация и се прикачват документи, касаещи образувани преписки по проверки на сигнали. Въвеждат се предприетите действия и корективни мерки от ИАГ. При установяване на измама, конфликт на интереси или корупция в ИСУН 2020 се прикачват актовете на компетентните органи.

9. При данни за измама, корупция или конфликт на интереси по отношение на длъжностно лице във връзка с изпълняваните от него служебни функции и касаещо изпълнението на инвестиция по ПВУ, лицето се отстранява от извършването на дейности по отношение на тази инвестиция. Отводът се извършва въз основа на доклад до изпълнителния директор, който издава заповед на основание чл. 82 от ЗПК.

10. Когато участник в процеса по изпълнение и контрол узнае обстоятелства, които могат да го поставят в конфликт на интереси по отношение на инвестиция от ПВУ, той е длъжен да си направи самоотвод от изпълнението на конкретно правомощие или задължение по служба, като уведоми прекия си ръководител с доклад (чл. 81, ал. 1 от ЗПК).

11. В случай, че информацията за сериозна нередност засяга изпълнителния директор, то тя се подава директно до един или няколко от следните органи:

- Заместник-министъра на земеделието, в чийто ресор попада интервенцията, по която се кандидатства;
- Ръководителя на Управляващия орган;
- Ръководителя на Сертифициращия орган в Министерството на финансите;
- Председателя на Съвета за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз (Съвета) и до ръководителя на дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз“ (АФКОС) в Министерство на вътрешните работи;
- Европейската служба за борба с измамите към Европейската комисия (ОЛАФ).

12. При установяване на случаи на двойно финансиране, разходът не се финансира със средства от МВУ и/или се изисква неговото възстановяване.

Заключение

Измамите могат да имат множество различни проявления. ИАГ е възприела политика на нулева толерантност към измамите, корупцията и конфликта на интереси и е въвела стройна система за контрол, която има за цел да предотвратява и открива, извършването им и да отстранява въздействието им, ако те настъпят.

Тази политика и всички съответни процедури и стратегии се подкрепят от Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция по горите, който активно ще ги проверява и ще следи за тяхната актуализация.

ВВК/ПАД